

פורום המרצות והמרצים למשפטים למען הדמוקרטיה
منتدى محاضري القانون من أجل الديمقراطية
The Israeli Law Professors' Forum for Democracy

עמדת פורום המרצות והמרצים למשפטים למען הדמוקרטיה ביחס לפסק הדין בעניין ביטול עילת הסבירות

פורום המרצות והמרצים למשפטים למען הדמוקרטיה מבקש להבהיר את החשיבות העיקרית של פסק הדין בנושא חוקתיות ביטול עילת הסבירות. שופטי בית-המשפט העליון פסקו כמעט פה אחד, 13 שופטות ושופטים מתוך 15, כי הכנסת אינה רשאית לחוקק חוקי-יסוד שסותרים את זהותה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית ולבית המשפט הסמכות והחובה לפסוק בעניין.

הפורום סבור שזוהי הכרעה ראויה, שנחוצה לשם הגנה על הדמוקרטיה הישראלית, בהיעדר מנגנוני איזון וביקורת ממשיים על חקיקת הכנסת. מהכרעה זו ניתן ללמוד כי הכנסת אינה רשאית לחוקק תיקונים כמו אלה שקידמה הממשלה, ובכלל זה השתלטות הממשלה על הוועדה לבחירת שופטים והגבלה ניכרת של הסמכות לביקורת שיפוטית.

בית המשפט פסק גם כי הכנסת אינה רשאית לשלול מבית המשפט את הסמכות להחיל ביקורת שיפוטית על החלטות השרים והממשלה בהתבסס על עילת הסבירות. נפסק כי זוהי הוראה שפוגעת בשלטון החוק ובעקרון הפרדת הרשויות. רוב מכריע של לפחות 11 מבין 15 השופטות והשופטים קבע כי אין להכיר בתוקפה של שלילה גורפת של עילת הסבירות. פסק הדין מדגיש את חשיבותה של עילת הסבירות ואת חשיבותה של ביקורת שיפוטית על חקיקה של הכנסת ועל החלטות הממשלה ושריה. עילת הסבירות מגינה על כלל החברה הישראלית מפני שחיתות ושרירותיות והיא הכרחית לשם קיום ביקורת שיפוטית ראויה.